

Column Arie de Bruin

"Een onderwijzer zei nooit of hij je mocht of niet, maar je voelde het wel"

(UIT: J. Korczak, Als ik weer klein ben, Warschau 1925, Utrecht 1985)

Wie hebben we morgen?

"Wie hebben we morgen? Bent u er dan weer of hebben we juffrouw Elly?"

"Nee, ik geloof dat jullie morgen meester Paul hebben, maar dat weet ik niet zeker jongens"

Het is lang geleden dat kinderen op de basisschool er blindelings op konden vertrouwen dat er iedere dag een vaste juffrouw of meester voor de groep stond, een jaar lang iedere week van maandag tot en met vrijdag hetzelfde gezicht. Pas na groep 8 werd je er mee geconfronteerd: steeds een ander gezicht, soms wel vier of vijf keer per dag. Maar, dacht men toen, als je eenmaal 12 jaar bent, ben je daar wel aan toe.

Op de basisschool kon je er van op aan dat er een vaste juffrouw of meester was, die jou goed kende, jouw ontwikkelingsproces volgde en waar jij je aan kon hechten. Dat hechten lukte niet altijd, want je zat ook wel eens een jaar lang aan iemand vast met wie je toch niet zo'n fantastische band had. Maar dan moest je als kind toch een modus zien te vinden om het een jaar lang bij zo'n juf of mees uit te houden; en dat lukte vrijwel altijd, want je had geen keus. En die ene juf wist na een paar weken wel wat jouw sterke en jouw zwakke punten waren. Zij hoefde echt niet in het dossier te kijken, ze keek gewoon iedere dag goed naar jou. Observeren en jou volgen.

Maar dat is over en dat komt ook nooit meer terug. Er wordt nog wel veel geobserveerd, maar dat is vooral bedoeld om het leerlingvolgsysteem te vullen, de zorgstructuur in kaart te brengen. Iedere willekeurige collega moet immers eerst even in jouw dossier kunnen kijken als hij met jou aan de slag gaat. Er zijn vele parttime banen, ambulante taken, cursussen, conferenties, niet voor de klas want je moet coördineren, één-op-één werken, coachen. Een meester die een jaar lang vijf dagen per week met een groep kinderen optrekt, past niet meer in onze tijd. Stel je voor: vijf dagen dezelfde klas, hetzelfde werk, iedere week. Nee, je moet 'zappen' en kinderen zullen dus noodgedwongen ook moeten 'zappen', van de ene juf naar de andere of naar een volgende meester. Dat heeft zo zijn voordelen: ben je iemand zat, dan zijn er nog andere programma's; boeit hij niet, is het te moeilijk, moet je teveel moeite doen om het te volgen?... Zappen! Hechten hoeft niet meer, want morgen is er weer een andere juf of dan staat meester Paul voor de klas. Hechten kan ook niet meer, want alle contacten zijn van voorbijgaande aard. Nu weten wij vanuit de ontwikkelingspsychologie de consequenties van hechtingsproblemen die zich voordoen in de eerste levensfasen van een kind: mogelijke gedragsproblemen, impulsief en ongeconcentreerd gedrag, onzekerheid, (faal)angst.

Kennelijk gaan we ervan uit dat die hechtingsproblemen zich na het derde levensjaar niet meer voor doen...want zelfs in groep 1 kun je soms wel drie verschillende juffen of meesters in de week krijgen.

Stel dat je iedere week drie verschillende chefs hebt op je werk. Ook de gemiddelde volwassene zou beslist moeizamer gaan functioneren wanneer hij weer moet afwachten wie morgen zijn chef zal zijn op kantoor, wanneer hij deze week opnieuw bij drie verschillende 'meerdere' een test moet afleggen. Hij wil gewoon één baas die hij goed kent en die hém goed kent; hij wil met die ene man of vrouw samenwerken die hij vertrouwt, wiens reacties hij kan inschatten; hij wil weten waar hij aan toe is.

Kinderen in de klas zijn niet anders... het zijn mensen die zich willen hechten aan anderen. Mensen waar ze een band mee op kunnen bouwen, waar ze in hun onzekere bestaan tenminste één jaartje van op aan kunnen. Vooral voor die kinderen die in hun thuissituatie toch al weinig zekerheid kennen, is het des te belangrijker dat dat tenminste op school wel het geval is.

Misschien kunnen we er bij onze planningen en taakverdelingen in de school zo nu en dan even bij stilstaan... bij dat kind dat maar niet kan wennen aan drie of vier verschillende 'bazen' in de week .... en dat zo lastig is geworden de laatste tijd....